

Tot el món de l'esport, i el món de l'olimpisme en particular, ja fa molt de temps que ha perdut la innocència. Si és que alguna vegada la tingué. Innocència seria creure encara que allò que de veritat importa és la pràctica del saludable exercici físic i el simple estímul de la competició entre els millors i més esforçats atletes. El que de veritat importa són unes altres coses: l'obsessió quasi inhumana per rosegar centímetres o centèsimes de segon a les marques, sotmetent els atletes a tota mena de manipulacions i deformant intolerablement les seues vides; el negoci publicitari, comercial o ideològic, que ha envaït fins els darrers racons de tota pràctica esportiva; el negoci del gran espectacle, la televisió en primer lloc, sense el qual sembla com si l'exercici atlètic no tinguera existència; i finalment importa el simbolisme polític.

És una vana il·lusió i una fal·làcia creure, o predicar sense creure, que el «patriotisme d'estat» està passant a la història o afeblint-se en aquest final del segle XX. No s'afebleix, sinó que s'escampa i augmenta: els vells estats han de seguir afirmant la seua importància, i els nous han d'afirmar la seua presència. Afirmar-se cap a dins, de cara als propis súbdits per aconseguir una més forta lleialtat i fidelitat, i afirmar-se cap a fora, davant del món, per aconseguir influència i prestigi. Ara bé, com que les possibilitats d'afirmació efectiva i potent són poques, el camp dels esports ofereix una ocasió única.

¿On, si no és en el marc de la competició esportiva internacional, hi ha la possibilitat que la població d'un país s'identifique amb uns herois propis en competició i lluita amb herois estrangers, que vibre tota sencera amb les victòries i ploree tota sencera amb les derrotes? ¿On, si no és en aquest camp, les petites tropes enviades a representar oficialment el seu país poden demostrar al món sencer, via televisió, que Ruanda o les Illes Fidji existeixen, que els Estats Units d'Amèrica són massivament importants, o que la República Democràtica Alemanya mereix molt de respecte? La desfilada inaugural de cada edició dels Jocs Olímpics és un espectacle il·lustratiu: cada gran o petita tropa destacada, passa marcialment darrere de la bandera que defensa i del nom del seu país: en aquell moment, *ells*, pocs o molts, bons o no tan bons, *són* la pàtria, per als propis compatriotes que a casa vibraran d'or-

gull, i per al món sencer que els contempla. I després, en el palmarès de les medalles, ja no comptaran tampoc els individus (en una Olimpíada hi ha poquíssims herois amb nom propi: només els indispensables per mantenir el culte del campió divinitzat), compten i són comptats els *estats*: URSS tantes medalles, EUA tantes medalles, Japó tantes medalles, RDA tantes medalles... I aquell obscur país africà o illa del Carib que ningú no sabia ni que existia, una gloriosíssima medalla.

Aquesta és la qüestió, l'esport, com tants aspectes de la vida social (i personal, ideològica, cultural..., de tot) ha caigut també sota l'implacable poder de l'estat. Per això serà tan difícil que cap estat renunciï a la pròpia representació exclusiva en aquest camp. Per això serà tan difícil que l'estat espanyol, per exemple, permetta que una part del *seu* territori tinga una presència pròpia i separada en el camp de l'olimpisme internacional: seria tant com acceptar que aquesta part, simbòlicament, ja no és *seua*. Seria tant com reconèixer que els catalans tenen dret a una presència pròpia, com a catalans, no com a espanyols, en el concert de les nacions. I el món de l'esport, el món de l'olimpisme, ja es veu que és massa important per deixar-lo en mans dels esportistes: és un *tema d'estat*.

Per això, el moviment per aconseguir una representació olímpica pròpia, amb un Comitè Olímpic Català i el dret a desfilat sota la pròpia bandera, no és cap banalitat. En pri-

mer lloc, perquè posa en qüestió el monopoli de l'estat com a àmbit exclusiu de representació de *tots* els ciutadans, activitats, territoris i grups nacionals que domina. En segon lloc, perquè afirma el dret d'un país, d'una nació sense estat propi ni exèrcit ni cap altra força, a mostrar al món la seua existència. I a mostrar-la a través del mostrador més eficaç..., i que «en teoria» hauria de ser més independent de la possessió o no d'exèrcits, duanes i fronteres.

Val la pena intentar-ho. Val la pena, per una vegada, no respectar les regles del joc, quan aquestes regles les han imposades uns, els estats, en benefici exclusiu i propi. El Comitè Olímpic Català serà una realitat o no —hi ha possibilitats legals, hi ha precedents semblants—, però la realitat de l'esforç per aconseguir-lo ja es justifica per ella mateixa. □

El patriotisme i l'esport